

प्रमाणिकरण मिति : २०७४/८/२८

जनसहभागितामा आधारित
सौर्य सडक बत्ती कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि-२०७४

सूर्योदय नगरपालिका
फिक्कल, इलाम
१ नं. प्रदेश, नेपाल ।

**जनसहभागितामा आधारित
सौर्य सडक बत्ती कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि-२०७४
विषयसूची**

प्रस्तावना :	२
परिच्छेद-१	२
प्रारम्भिक	२
संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :	२
परिभाषा:	२
कार्यविधिको उद्देश्य	३
कार्यक्रमको कार्यक्षेत्र	३
नगरस्तरीय कार्यक्रम समन्वय समिति	३
परिच्छेद-२	४
कार्यक्रम व्यवस्थापन	४
कार्यक्रम व्यवस्थापन	४
लागत सहभागिता.....	४
सार्वजनिक नीजि साझेदारीमा सौर्य बत्ती जडान :	४
कार्यक्रम कार्यान्वयन	५
प्राविधिक सहयोग:	६
आयोजनाको अनुगमन तथा प्रगति विवरण	६
मर्मत सम्भारको व्यवस्था	७
प्रशासनिक खर्च	७
आर्थिक प्रशासन	७
निर्देशनको पालना	७
व्याख्या गर्नसक्ने	७
अनुसूची-१	८
अनुसूची-२	९
अनुसूची-३	१०
अनुसूची-४	१३

प्रस्तावना :

स्थानीय जनताको लागत सहभागितामा स्थानीय घना बस्तीहरूमा पर्यटकीय तथा सार्वजनिक महत्वका क्षेत्रहरूमा आर्थिक क्रियाकलापको विस्तार तथा सहरी सुरक्षाको प्रवर्द्धन गर्न र सहरी सौन्दर्यता कायम गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले ग्रामीण ऊर्जा नीति, २०६३ र नवीकरणीय ऊर्जा नीति, २०६९ अन्तर्गत जनसहभागितामा आधारित सौर्य सडक बत्ती सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिएकोले नेपालको संविधानको भाग-१७ धारा २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगर कार्यपालिकाबाट "जनसहभागितामा आधारित सौर्य सडक बत्ती कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७४" तर्जुमा गरिएको छ ।

परिच्छेद-१ प्रारम्भिक

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस कार्यविधिको नाम "जनसहभागितामा आधारित सौर्य सडक बत्ती कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७४" रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

- (३) "कार्यक्रम" भन्नाले नगरपालिका क्षेत्रमा नगद सहभागिता जुटाउने उपभोक्ता समिति वा सरकारी वा सार्वजनिक निकाय वा संघ संस्थाले प्रस्ताव गरेको सडक बत्ती कार्यक्रम सम्झनुपर्छ ।
- (४) "लागत सहभागिता" भन्नाले सडक बत्तीको पोल तथा बत्ती जडान गरी सडक बत्ती सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने कूल लागतमध्ये यस कार्यविधिमा तोकिए बमोजिमको उपभोक्ता समितिले व्यहोर्नुपर्ने नगद सहभागितालाई सम्झनु पर्छ ।
- (५) "उपभोक्ता समिति" भन्नाले प्रस्तावित कार्यक्रमबाट लाभ पाउने प्रचलित कानून बमोजिम गठित उपभोक्ताहरूको समूह वा टोल विकास संस्था वा नियमित मर्मत सम्भार गर्ने उपभोक्ताहरूको समूह सम्झनुपर्छ ।
- (६) "कार्यविधि" भन्नाले जनसहभागितामा आधारित सौर्य सडक बत्ती कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७४ सम्झनुपर्छ ।
- (७) "मन्त्रालय" भन्नाले संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय सम्झनुपर्छ ।
- (८) "नगरपालिका" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिका, फिक्कल, इलामलाई सम्झनुपर्छ । सो शब्दले नगर कार्यपालिकाको कार्यालय समेत बुझाउनेछ ।
- (९) "केन्द्र" भन्नाले वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र सम्झनुपर्छ ।
- (१०) "परीक्षण केन्द्र" भन्नाले नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान अन्तर्गतको नवीकरणीय ऊर्जा परीक्षण केन्द्र सम्झनुपर्छ ।
- (११) "ऐन" भन्नाले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ सम्झनु पर्छ ।

कार्यविधिको उद्देश्य

यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (१२) नगरपालिका क्षेत्रमा सडक बत्ती जडान गरी रात्रीको समयमा समेत आर्थिक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने,
- (१३) रात्रीको समयमा सहरी आवागमनलाई सहज, सरल र सुगम तुल्याई नगर क्षेत्रको सुरक्षामा सहयोग प्रदान गर्ने,
- (१४) नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोग गरी वर्तमान विद्युतीय भार घटाउन सहयोग गर्ने,
- (१५) नगरपालिकाको सडक बत्ती महसुललाई न्युनिकरण गर्न सहयोग पुऱ्याउने,
- (१६) समुदायमा आधारित सडकबत्ती कार्यक्रम सञ्चालन गरी समुदायको अपनत्व बोध प्रवर्द्धन गर्ने,
- (१७) नगरक्षेत्रमा सौन्दर्यता प्रवर्द्धन गर्ने ।

कार्यक्रमको कार्यक्षेत्र

यस कार्यक्रमको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (१८) यो कार्यक्रम स्थानीय आवश्यकताको आधारमा माग भएका नगर क्षेत्र भित्रका विभिन्न स्थानहरूमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- (१९) नगरपालिकाले यो कार्यक्रम नगर क्षेत्रभित्र सबै वडाहरूको विभिन्न स्थानहरूमा कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ ।
- (२०) यस कार्यविधिको मातहतमा रही नगर सभाको निर्णयबाट नगरपालिकाको आफ्नो श्रोतबाट यो कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।
- (२१) यस कार्यक्रम अन्तर्गत हाल प्रयोग भइरहेका राष्ट्रिय प्रशारण लाइनबाट सञ्चालित ह्यालोजन बत्ती, सि.एफ.एल. ल्याम्प, भ्यापर ल्याम्प लगायतका बत्तीहरूलाई सौर्य सडक बत्तीको माध्यमबाट प्रतिस्थापन गर्ने कार्य समेत गरिनेछ ।

नगरस्तरीय कार्यक्रम समन्वय समिति

- (२२) कार्यक्रमको समन्वय, सहजीकरण तथा कार्यक्रमको समिक्षा गरी मार्गदर्शन प्रदान गर्न देहाय बमोजिमको एक नगरस्तरीय कार्यक्रम समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।

१. नगर प्रमुख वा निजले तोकेको नगर कार्यपालिकाको सदस्य - संयोजक
२. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
३. भौतिक पूर्वाधार समितिका सौर्य सडक बत्तीको कार्यक्रम हेर्ने सदस्य - सदस्य
४. नगर प्रमुखले तोकेको नगर कार्यपालिकामा रहेको महिला सदस्य - सदस्य
५. नगर कार्यपालिकाको योजना शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

परिच्छेद-२
कार्यक्रम व्यवस्थापन

कार्यक्रम व्यवस्थापन

यो कार्यक्रमको व्यवस्थापन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (२३) बजेट सिलिडको मातहतमा रही नगरपालिकाले तोकेको लागत सहभागिता रकममा नघट्ने गरी सडक बत्ती कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्थानीय उपभोक्ता समिति र सार्वजनिक निकायबाट खुला रूपमा आयोजना प्रस्ताव आव्हान गर्नुपर्नेछ ।
- (२४) नगर कार्यपालिकाले प्राथमिकता क्रम तोकी सौर्य सडकबत्ती जडान गर्नगराउन सकिने छ ।
- (२५) स्थानीय उपभोक्ता समितिबाट आफूले जुटाउने लागत सहभागिता सहित अनुसूची-१ मा उल्लेख गरिएबमोजिमको आयोजना लगानी विवरण (Project Funding Matrix), र अनुसूची-२ बमोजिमको माग फारम नगर कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (२६) नगर कार्यपालिकाले उपलब्ध बजेट तथा यसका कार्यविधिको आधारमा रही सहमति प्रदान गर्न योग्य सडक बत्ती कार्यक्रमको यकिन गरी कार्यक्रम समन्वय समितिले नगर प्रमुखको स्वीकृतिका लागि पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (२७) आपूर्तिकर्तासँगको प्राविधिक, सामग्रीको गुणस्तर तथा प्रति सौर्य सडकबत्ती प्रणालीको मूल्य नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट प्रचलित नियमानुसार निर्धारण हुनेछ ।
- (२८) नगर कार्यपालिकाबाट कार्यक्रम स्वीकृतिको जानकारी प्राप्त भएपछि सम्बन्धित उपभोक्ता समिति तथा सार्वजनिक संस्थाहरूले आफूले व्यहोर्नुपर्ने सहभागिता रकम नगरपालिकाको खातामा जम्मा गरी भौचरको प्रतिलिपी नगर कार्यपालिकामा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । लागत सहभागिताको रकम जम्मा भएको जानकारी प्राप्त भएपछि नगर कार्यपालिकाले पहिले आउनेलाई पहिलो प्राथमिकताका आधारमा सडक बत्ती आयोजना स्वीकृत गरी त्रिपक्षीय सम्झौता (उपभोक्ता समिति/ सामुदायिक समिति, आपूर्ति तथा जडान कर्ता र नगर कार्यपालिका बीच) अनुसूची ३ अनुसारको सम्झौता गरी कायदेशि दिनेछ ।

लागत सहभागिता

यस कार्यक्रमको लागत सहभागिता देहायबमोजिम हुनेछ ।

- (२९) प्रत्येक कार्यक्रमको कूल लागतको कम्तीमा ३० प्रतिशत नगद जनसहभागिता उपभोक्ता समितिले व्यहोर्नुपर्नेछ ।

सार्वजनिक नीजि साझेदारीमा सौर्य बत्ती जडान :

सार्वजनिक नीजि क्षेत्रको साझेदारीमा सौर्य सडक बत्ती कार्यक्रम संचालन गर्दा नगरपालिकाले देहायबमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

- (३०) नगरपालिकाले सार्वजनिक नीजि क्षेत्र साझेदारीमा सौर्य सडक बत्ती कार्यक्रम नगरक्षेत्र भित्रका प्रमुख मार्गहरूमा नीजि क्षेत्रहरूको सम्पूर्ण खर्चमा सौर्य सडक बत्ती जडान गर्न प्रस्ताव आव्हान गर्न सक्नेछन् ।
- (३१) दफा ८(१) बमोजिम त्यस्ता सडकमा सौर्य बत्ती जडान गर्दा सोको खर्च सञ्चालन, सम्भार समेत त्यस्तो प्रस्तावदाता आफैले गर्नुपर्नेछ ।

- (३२) यस दफाबमोजिम जडान गरिने सडकबत्तीको गुणस्तर, त्यस्तो गुणस्तर परीक्षण, सौर्य प्यानल, ब्याट्री लगायतको स्पेशिफिकेशन नगरपालिकाले निर्धारण गरेबमोजिम अनुसूची-४ बमोजिम हुनेछ ।
- (३३) नगरपालिकाले यस प्रयोजनको लागि दश वर्षसम्म त्यस्तो सौर्य सडक बत्ती राख दिनेछ र प्रत्येक पोलमा नगरपालिकाले निर्धारण गरेको साइजको ब्याट्री रहने स्थानमा विज्ञापन पाटी राख्न सक्नेछ ।
- (३४) नगरपालिकाले पोलमा विज्ञापन राख्न दिएबापत् न्यूनतम रोयल्टी र विज्ञापन कर निर्धारण गरी प्रतिस्पर्धाको आधारमा प्रस्ताव आव्हान गर्नेछ ।
- (३५) नगरपालिकाले सौर्य सडक बत्ती राख्दा त्यस्तो सडकको सुरु र अन्तिम विन्दु र सोभित्र रहने पोलको संख्या देखिने गरी निर्धारण गर्नुपर्नेछ ।
- (३६) यससम्बन्धी थप कार्यविधि सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावली र सूर्योदय नगरपालिकाको श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि बमोजिम हुनेछ ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन

- (३७) यस कार्यविधिको मातहतमा रही यस कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको हुनेछ । नगर कार्यपालिकाले ठेक्कापट्टाबाट वा उपभोक्ता समितिमार्फत यो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नेछन् ।
- (३८) संस्थागत लागत सहभागितामा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा नगर कार्यपालिकाले प्रतिस्पर्धात्मक ठेक्कापट्टाबाट कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।
- (३९) नगद सहभागितामा आधारित सडक बत्ती कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा आयोजनास्थलका लागत सहभागिता जुटाउने उपभोक्ताहरू मध्येबाट प्रचलित कानून बमोजिम उपभोक्ता समिति गठन गर्नुपर्नेछ । उपभोक्ता समिति गठन हुन नसक्ने क्षेत्रमा मर्मत सम्भार समिति गठन गरी उक्त कार्यक्रम समेत ठेक्कापट्टाबाट सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
- (४०) प्राविधिकले निर्धारण गरेको स्पेशिफिकेशन अनुसार एक सौर्य सडक बत्ती जडान गर्दा लगातार कम्तीमा ५ वटा सौर्य सडक बत्ती निरन्तर हुनुपर्नेछ ।
- (४१) सौर्य सडकबत्ती जडान तथा आपूर्तिकर्ताको छनौट, निर्धारण नगर कार्यपालिकाले गर्नेछ ।
- (४२) नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष, सचिव तथा कोषाध्यक्षहरूलाई कार्यक्रमको प्राविधिक तथा आर्थिक पक्षको बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
- (४३) उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गर्दा सडक बत्ती जडानपश्चात सो सडक बत्तीहरूको नियमित मर्मत सम्भार तथा रेखदेख सम्बन्धित उपभोक्ताहरूले नै गर्ने गरी सम्झौता गर्नुपर्नेछ ।
- (४४) उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा बस्ती/टोलमा एकभन्दा बढी उपभोक्ता समिति गठन गर्न पाइने छैन ।
- (४५) टोल विकास संस्था सक्रिय भएका स्थान र नागरिक सचेतना केन्द्र भएका वस्तीमा नगरपालिकाले उक्त संस्थाहरूसँग सम्झौता गरी लागत सहभागितामा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्नेछन् । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा पहिलो प्राथमिकता नगर कार्यपालिकाले निर्धारण गरेको क्षेत्र, दोश्रो प्राथमिकता टोल विकास संस्थालाई, तेश्रो प्राथमिकता उपभोक्ता समितिलाई र चौथो प्राथमिकता मर्मत सम्भार उपभोक्ता समूहलाई दिनुपर्नेछ । तर सरकारी एवं सार्वजनिक संस्थाको हकमा भने यो व्यवस्था लागु हुने छैन ।
- (४६) उपभोक्ता समिति, टोल विकास संस्था र नागरिक सचेतना केन्द्रबाट भएको कामको अनुगमन वडा समितिले गर्नेछ ।

- (४७) हरेक घरधूरीले बहन गर्नुपर्ने नगद सहभागिता कोही कसैबाट गराएमा वा उपभोक्ता समितिको नगद सहभागिता झुटो प्रमाणित भएमा सोको क्षतिपूर्ति उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- (४८) उपभोक्ता समितिलाई सम्झौता बमोजिम पहिलो किस्ता प्रदान गर्दा उपभोक्ताबाट जति रकम नगरपालिकामा जम्मा भएको छ सोहि रकम मात्र पेशकी उपलब्ध गराउन सकिनेछ । यसपश्चात उपभोक्ता समितिलाई रकम भुक्तानी गर्दा कामको आधारमा पहिलो किस्ताको पेशकी फछ्यौट गरी मात्र बाँकी रकम भुक्तानी दिइनेछ । यस नियमले कामको आधारमा मात्र भुक्तानी गर्ने गरी पेशकी शून्य प्रावधान लागु गर्न भने बाधा पर्नेछैन ।
- (४९) सम्बन्धित प्राविधिक विशेषज्ञको सिफारिसमा प्रचलित कानूनबमोजिम उपभोक्ता समिति वा ठेकेदारलाई भुक्तानी गर्न सकिनेछ । अन्तिम किस्ताको रकम कुल लागतको २५ प्रतिशतभन्दा कम हुनेछैन ।

प्राविधिक सहयोग:

यस कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगको व्यवस्थापन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (५०) यस कार्यक्रममा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रले तयार गरेको प्राविधिक स्पेशिफिकेशनका आधारमा नगरपालिकाले प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ । यस कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि आवश्यक विष्टृत प्राविधिक स्पेशिफिकेशन सहितको विवरण नगर कार्यपालिकाले उपलब्ध गराउनेछ ।
- (५१) कार्यक्रमबाट सडक बत्ती जडान गर्दा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रले बजारमा उपलब्ध सामग्री तथा प्राविधिको आधारमा वार्षिक रूपमा उपलब्ध गराएको मापदण्ड, परिमाण र गुणस्तर बमोजिम गर्नुपर्नेछ । सौर्य सडक बत्तीको लागि प्रयोग हुने सौर्य ऊर्जा उपकरणहरू खरिद गर्दा नवीकरणीय ऊर्जा परिक्षण केन्द्रबाट कायम भएको मापदण्डको आधारमा प्रमाणित भएको उपकरण मात्र खरिद तथा प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।
- (५२) कार्यक्रमलाई आवश्यक पर्ने प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्थापन नगरपालिका आफै वा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रले गर्नेछ ।
- (५३) आयोजनाको लागत अनुमान तयार पार्दा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रले तोकिएको ड्रइड डिजाइन तथा स्पेशिफिकेशनसमेत समावेश गरी तयार गर्नुपर्नेछ ।
- (५४) वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रमार्फत जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयमा खटिएका ऊर्जासँग सम्बन्धित प्राविधिक अधिकृतलाई यस कार्यमा संलग्न गराउन सकिनेछ ।
- (५५) सडक बत्ती प्रणालीमा जडान हुने उपकरण तथा सामग्रीको न्यूनतम वारेन्टी अवधि सौर्य पाताको २० वर्ष, सौर्य व्याट्रीको ५ वर्ष, चार्ज कन्ट्रोलरको २ वर्ष र सौर्य बत्तीको २ वर्ष हुनुपर्नेछ ।
- (५६) सडक बत्तीको उपकरणहरू खरिद गर्दा सडक बत्तीमा प्रयोग भएका व्याट्री तथा सोलार प्यानलहरू अवधि सकिएपछि आपूर्तिकर्ताले नै फिर्ता गरी वातावरणलाई क्षति नपुग्ने गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।
- (५७) नगर कार्यपालिकाले वडाका प्राविधिक जनशक्तिलाई सडक बत्तीको प्राविधिक विषयमा आवश्यक तालिम प्रदान गर्नेछ ।
- (५८) नगर कार्यपालिकाले वडा क्षेत्रमा सडक बत्ती सम्बन्धी प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्न आवश्यक तालिमहरू प्रदान गर्नेछ ।

आयोजनाको अनुगमन तथा प्रगति विवरण

कार्यक्रमको अनुगमन तथा प्रगति विवरण देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (५९) कार्यक्रमको अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन एवं समीक्षा “सूर्योदय नगरपालिकाको श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४” बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।
- (६०) कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्यांकन नगरस्तरीय अनुगमन समितिबाट गरिनेछ ।
- (६१) कार्यक्रमको प्राविधिक सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र तथा नवीकरणीय ऊर्जा परिक्षण केन्द्रले गर्न सक्नेछ ।

मर्मत सम्भारको व्यवस्था

उपभोक्ता समिति तथा रेखदेख समितिले जडान भएको सौर्य सडकवती प्रणालीको नियमित मर्मत सम्भार, रेखदेखको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

वारेण्टी अवधि समाप्त भई सामानहरू प्रतिस्थापन गराउनुपर्ने भएमा सोको व्यवस्था उपभोक्ता समिति तथा रेखदेख समितिले मिलाउनुपर्नेछ ।

प्रशासनिक खर्च

कार्यक्रमको प्रशासनिक खर्च देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (६२) यस कार्यक्रमको व्यवस्थापनलाई लाग्ने प्रशासनिक तथा खर्चको निमित्त नगर कार्यपालिकाले उपलब्ध गराउने रकम मध्येबाट बढीमा २ प्रतिशत रकम विनियोजन गर्न सक्नेछ । यस्तो रकम उपभोक्ता समितिको अभिमुखीकरण, उपभोक्ता समितिको प्रशासनिक तथा प्राविधिक खर्च आदिमा खर्च गर्न सकिनेछ ।
- (६३) उपदफा (१) बमोजिम एकमुष्ट रूपमा प्रशासनिक खर्च छुट्याएपछि आयोजनागत रूपमा लागत अनुमान तयार गर्दा छुट्टै कन्टिन्जेन्सी रकम वा उपभोक्ता समितिको खर्च छुट्याउन पाइने छैन ।

आर्थिक प्रशासन

- (६४) कार्यक्रमको लेखा, लेखांकन, लेखापरीक्षण तथा आर्थिक कारोबार गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावली, आर्थिक नियमावली र सूर्योदय नगरपालिकाको श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४ बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।
- (६५) कार्यक्रमको व्यवस्थापन यस कार्यविधिको मातहतमा रही सूर्योदय नगरपालिकाको श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४ बमोजिम हुनेछ ।

निर्देशनको पालना

- (६६) यस कार्यक्रमको सञ्चालन सम्बन्धमा मन्त्रालय र केन्द्रबाट समय समयमा जारी भएका निर्देशनहरूको पालना गर्नु नगरपालिकाको कर्तव्य हुनेछ ।
- (६७) नगर कार्यपालिकाबाट समय समयमा जारी भएका निर्देशनहरू उपभोक्ता समिति, मर्मत सम्भार समिति तथा वडा समितिले पालना गर्नुपर्नेछ ।

व्याख्या गर्नसक्ने

- (६८) यस कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अवरोध वा अस्पष्टता आएमा त्यस्तो बाधा अवरोध फुकाउने प्रयोजनका लागि नगर कार्यपालिकाले यस कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१

नियम ६ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित

सूर्योदय नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
फिक्कल, इलाम ।

क्र.सं.	आयोजनाको किसिम	आयोजनाको नाम र स्थल (बडा नं. र टोल)	कूल लागत रकम	लक्ष्य	इकाई	लागत सहभागिता						कार्य हुने मिति		आयोजना सञ्चालन प्रक्रिया	लाभान्वित वर्ग		
						अनुदान रकम	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	नगरपालिका	उपभोक्ता समिति	अन्य	जम्मा	शुरु	सम्पन्न		महिला	पुरुष	
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	

तयार गर्ने

सिफारिस गर्ने

स्वीकृत गर्ने

नामः

नामः

नामः

पदः

पदः

पदः

अनुसूची-२

नियम ६ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित

उपभोक्ता समिति \ सामुदायिक संस्था ले सौर्य सडक बत्ती संचालनका लागि नगर कार्यपालिकामा आयोजना प्रस्ताव गर्ने फाराम को नमूना

बिषय :- सौर्य सडक बत्ती जडानका लागि आयोजना माग गरिएको सम्बन्धमा ।

श्री सूर्योदय नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,

फिक्कल, इलाम

सय नगरपालिकाको वडा नं. .... को ..... टोलमा ..... स्थानदेखी ..... स्थान सम्म सौर्य सडक बत्ती जडानका लागि आयोजना माग गर्दछौं । सो आयोजना संचालनका लागि उपभोक्ता समितिका तर्फ बाट कुल रकम रु. .... नगद सहभागिता (कुल आयोजना रकमको ..... प्रतिशतले हुन आउने रकम) व्यहोर्ने प्रतिबद्धता गर्दै देहाय बमोजिमको विवरण समेत पेश गरेका छौं ।

संलग्न कागजातहरू :-

१. प्रस्तावित उपभोक्ता गठनको बैठकको निर्णय को प्रति
२. लागत सहभागिताको बेहोर्ने प्रतिबद्धता गरिएको रकमको विवरण

निवेदक:-

.....

अध्यक्ष, ... उपभोक्ता समिति

वडा नं. ....

१. प्रस्तावित उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

(क) गठन भएको मिति :-

(ख) पदाधिकारीहरूको नाम र ठेगाना :-

१) अध्यक्ष :-

२) उपाध्यक्ष :-

३) सचिव :-

४) कोषाध्यक्ष :-

५) सदस्य :-

६) सदस्य :-

७) सदस्य :-

८) सदस्य :-

९) सदस्य :-

१०) सदस्य :-

११) सदस्य :-

ग) योजना स्थलको लाभान्वित जनसंख्या

घ) गठन गर्दा उपस्थित लाभान्वित जनसंख्या

२. लागत सहभागिताको बेहोर्ने प्रतिवधता गरिएको विवरण (सरोकारवाला उपभोक्ताहरु)

क्र.म.	नाम थर	ठेगाना	लागत सहभागिता व्यहोर्ने प्रतिवधता गरिएको रकम	हस्ताक्षर
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
१०				
११				
१२				
१३				
१४				
१५				
१६				
१७				
१८				
१९				
२०				
२१				
२२				

थप गर्न सकिने

अनुसूची-३

नियम ६ को उपनियम (६) सँग सम्बन्धित

जनसहभातिमा आधारमा सौर्य सडक बत्ति जडान सम्बन्धि त्रिपक्षिय संभौता को नमूना

नेपाल सरकार स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट स्विकृत जनसहभागितामा आधारित सौर्य सडक बत्ती जडान सम्बन्धमा सूर्योदय नगर कार्यपालिका कार्यालय फिक्कल इलाम (पहिलो पक्ष) ..... (दोश्रो पक्ष) र सौर्य सडक बत्ति आपूर्ति तथा जडानकर्ता ..... (तेस्रो पक्ष) बिच सूर्योदय नगरपालिका भित्रका तोकिएको स्थानहरुमा सौर्य सडक बत्ति जडान गर्ने गराउने तपसीलमा उल्लेखित वुदाहरुमा सहमत भै यो संभौतापत्र लियो दियो ।

पहिलो पक्षको जिम्मेवारी

१. सौर्य सडक बत्ति जडान गर्ने सम्बन्धमा उपभोक्ता समिति संग संभौता भई सकेपछि सामग्री खरिद गर्नका लागि उपभोक्ता समिति मार्फत पेशकी रकम उपलब्ध गराउने ।
२. उपभोक्ता समितिले सौर्य सडक बत्ति जडान गर्न निर्धारण गरेको स्थान प्रचलित कार्यविधि तथा शहरको सौन्दर्यता र बत्तिले दिने उज्यालोपनालाई समेत दृष्टिगत गरी प्राविधिक कर्मचारी मार्फत स्थान निर्धारण गर्ने गराउने ।
३. आपूर्तिकर्ताले जडान गर्न ल्याएको सामग्रीहरु तोकिएको गुणस्तर, स्पेशीफीकेशन अनुसार भए नभएको जाँच गर्ने, नभए गुणस्तरको प्रयोग गर्न लगाउने ।
४. सौर्य सडक बत्ति जडान कार्य सम्पन्न भई बत्ति नवलुनजेल सम्म नियमित रुपमा प्राविधिक सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन कार्य गर्ने गराउने ।

५. आपूर्तिकर्ता वाट सौर्य सडक बत्ति जडान भै सकेपछि उपभोक्ता समितिको सिफारिसको आधारमा आपूर्तिकर्तालाई बाँकी रकम आ.व. .... को पहिलो चौमासिक भित्र उपलब्ध गराउने ।
६. यसरी रकम उपलब्ध गराउँदा आपूर्तिकर्ताले प्राप्त गर्ने खुद रकम वाट ५% रकम कट्टा गरी मर्मत संभार अवधिको कार्यको सुरक्षाका लागि मर्मत संभार लागी धरौटी राख्ने छ ।
७. यस्तो धरौटी रकमको प्रत्येक उपभोक्ता समिति संग भएको कार्यको छुटाछुट्टै हिसाब राख्नुपर्ने छ ।
८. आपूर्तिकर्ताको नियमित मर्मत संभार अवधि भित्र कुनै त्रुटी सच्याउन पर्ने देखिए उपभोक्ता समितिले आपूर्तिकर्तालाई खबर गर्ने । यसरी खबर गर्दा निर्धारित समय भित्र आपूर्तिकर्ताले त्रुटी सच्याउने काम नगरेमा निज आपूर्तिकर्ता वाट कट्टा गरी राखीएको धरौटी रकम वाट कट्टा हुने गरि मर्मत संभारको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ । यस्तो धरौटी रकमको खर्च निज उपभोक्ता समिति संग सम्बन्धित काम वाट कट्टा गरी राखेको रकम गरे भन्दा बढी हुने छैन ।

दोस्रो पक्ष (उपभोक्ता समिति)को दायित्व

१. पहिलो पक्ष वाट सामग्री खरिदका लागि प्राप्त गरेको पेशकी रकम आपूर्तिकर्तालाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
२. जनसहभागितामा आधारित सौर्य सडक बत्ति जडान निर्देशिकाको परिधि भित्र रहि नगरपालिकावाट खटीएको प्राविधिक कर्मचारीको सल्लाह अनुसारको स्थानमा..... वटा सौर्य सडक बत्ती जडान गर्ने गराउने वातावरण निर्माण गर्नुपर्ने छ ।
३. आपूर्तिकर्ताले जडानका लागि ल्याएको सामग्रीहरुको आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाई सौर्य सडक बत्ति सहज रुपमा जडान गर्न सक्ने व्यवस्था व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ ।
४. आपूर्तिकर्ता सौर्य सडक बत्ति जडान गरी सकेपछि तोकिएको गुणस्तर र स्पेशिफिकेशन अनुसार भएको रहेछ भने ३ (तिन) दिन भित्र बाँकी रकम आपूर्तिकर्तालाई नियमनुसार भूक्तानी दिन नगरपालिका कार्यालय लाई सिफारिस गर्नुपर्ने छ । तर यसो नगरी आपूर्तिकर्ता लाई दुख दिने नियतले अल्मल्याउन खोजेमा आपूर्तिकर्ताले कार्य सम्पन्न गरेको निवेदन नगरपालिकामा पेश गरेमा नगरपालिकाले सात दिन भित्र सम्बन्धित प्राविधिकवाट हेरी जाँची आपूर्तिकर्तालाई सोभै भूक्तानी दिन कुनै बाधा पर्ने छैन ।
५. जडान भएको सौर्य सडक बत्तिको सुरक्षा गर्ने कार्य उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।
६. नियमित तथा आकाशिम मर्मत संभार गर्न गराउनु परेमा आपूर्तिकर्तालाई सिध सम्पर्क राख्न सक्नेछ । सोको जानकारी पहिलो पक्षलाई गराउनु पर्ने छ ।
७. नियमित मर्मत संभारको अवधि समाप्त भए पछि उक्त सडक सौर्य सडक बत्तिको सम्पूर्ण मर्मत संभारको कार्य उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।
८. जडानको समयमा आपूर्ति भएका सामग्रीहरु तोकिएको गुणस्तरका छु छैन, स्पेशिफिकेशन अनुसार काम भएको छु छैनै नियमित अनुगमनको कार्य गर्नुपर्ने छ ।
९. जडानको समयमा कुनै त्रुटी देखिएमा भेटिएमा नगरपालिकावाट खटिएको प्राविधिक कर्मचारीलाई तुरुन्त जानकारी गराउनु पर्ने छ । १०. .... भित्र पेशकी रकम फरस्योटका लागि आवश्यक विलभरपाई नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्ने छ ।
११. सौर्य सडक बत्ती जडान गर्दा सौर्य सडक बत्ती बिचको दुरी ४० देखि ५० मीटरको फरकमा हुनुपर्ने छ र कम्तीमा ५ वटा सौर्य सडक बत्ति सडक संग समानान्तर हुने गरी जडान गराउनु पर्ने छ ।

तेस्रो पक्ष (आपूर्तिकर्ता)को दायित्व

१. संभौता भइसकेपछि उपभोक्ता समितिले उपलब्ध गराएको रकम अन्यत्र खर्च नगरी १८ वटा सौर्य सडक बत्ति जडान सामग्री खरिद गरी जडान गर्नुपर्ने छ ।
२. सौर्य सडक बत्ति जडानका सामग्रीहरु नवीकरणीय ऊर्जा परिक्षण केन्द्रवाट गुणस्तर परिक्षण भएको हुनु पर्ने छ ।
३. सौर्य सडक बत्ति जडानका सामग्रीहरु खरिद गरी ल्याउदा र जडान गर्दा सहरी सौन्दर्यता बढाउने खालको हुनुपर्ने छ ।
४. जडान गरी सकेपछि आपूर्तिकर्ताले जडान गरेको सौर्य सडक बत्ति प्रत्येक वर्षमा कम्तीमा २ पटक उपभोक्ता समितिको सहयोगमा नियमित मर्मत संभार गर्न गराउनु पर्छ । यस्तो नियमित मर्मत संभार अवधि सम्पुर्ण जडान कार्य सम्पन्न भएको ५(पाँच) वर्ष सम्मको हुनेछ ।
५. सौर्य सडक बत्ति जडान गर्ने कार्यको पोल गाड्ने कार्य ..... साल अषाढ ..... गते सम्ममा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।
६. जडान कार्य सम्पन्न गरी उपभोक्ता समितिको सिफारिसमा नगरपालिकावाट भूक्तानी लिनु पर्ने रकम आ.व. .... को प्रथम चौमासिक भित्र प्राप्त गर्दा कुनै पनि किसिमको थप माग दावी गर्न पाउने छैन ।
७. कूल भूक्तानीवाट नियमित मर्मत संभार सुरक्षाका लागि धरौटी कट्टा गरीएको ५% रकम नियमित मर्मत संभारको अवधि समाप्त भएपछि मात्र माग गर्नु पर्ने छ ।
८. जडान भएको सौर्य सडक बत्ति नियमित तथा आकशमीक मर्मत संभार गर्न भनि पहिलो या दोस्रो पक्ष वाट सूचना प्राप्त भएको ७(सात) दिन भित्र मर्मत संभार कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने छ । यदि उक्त समय भित्र नगरेमा नगरपालिका धरौटी रकमवाट कट्टा हुने गरी पहिलो वा दोस्रो पक्षले गराउन सक्ने छ । साथै कालो सूचीमा राख्ने प्रकृया पहिलो पक्षले बढाउने छ ।
९. सौर्य सडक बत्ती जडान गर्दा सौर्य सडक बत्ती बिचको दुरी ४० देखि ५० मीटरको फरकमा हुनुपर्ने छ र सो बत्ती सडक संग समानान्तर हुनुपर्ने छ ।
१०. सडक बत्ती प्रणालीमा जडान हुने सामग्रीको न्यूनतम वारेन्टी सौर्य पातामा २० वर्ष, सौर्य व्याट्रीमा ५ वर्ष, चार्ज कन्ट्रोलरमा २ वर्ष, सौर्य बत्तीमा २ वर्ष र पूरे प्रणालीको मर्मत संभार अवधी ५ वर्षको हुने छ ।

१. आयोजनाको विवरण:

नाम :- ..... समिति

ठेगाना :- .....

आयोजना स्विकृत गर्ने निकाय :- सूर्योदय नगर कार्यपालिका कार्यालय

जडान गर्नु पर्ने कूल सौर्य सडक बत्तीको संख्या :-

सौर्य सडक बत्ति बिचको दूरी :- घट्टिमा ४०मी बढीमा ५० मि

सौर्य सडक बत्ति जडान हुने कूल दूरी :- ..... मि

२. आयोजनाको लागत सम्बन्धी विवरण :-

क) कूल लागत रु :- .....

ख) लागत व्यहोर्ने निकाय

- ✓ नेपाल सरकारवाट रु :- .....
- ✓ नगरपालिकावाट रु :- .....
- ✓ उपभोक्तासमितिकावाट रु:- .....
- ✓ अन्य

संभौता गर्ने पक्षहरूको विवरण
साक्षीहरू :-

क्र.स.	नाम थर	पद	आबद्ध संस्था	दस्तखत
१				
२				
३				

आपूर्तिकर्ता तथा जडानकर्ताको तर्फबाट

दस्तखत:

नाम थर:

पद:

ठेगाना:

उपभोक्ता समितिको तर्फबाट

दस्तखत:

नाम थर:

पद:

ठेगाना:

नगर कार्यपालिकाको तर्फबाट

दस्तखत:

नाम थर:

पद:

छाप:

अनुसूची-४

नियम-८ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित

१) स्पेशिफिकेशन

S.N.	Description	Technical specification	Quantity	Maintenance Period	Warranty Period	Remarks	
1	Solar PV Panel	Type-Mono Crystalline, Capacity-200 WP, Operating Voltage- At least 34 Vmp for each module of 24v and 17 Vmp for each module of 12 V, Certifications-Rets Certified	1	5 years	20 years		
2	Battery (12 V)	Li-ion 100 Ah @ c10, Efficiency-85%, Operating Temperature- (-5° to 55° C), Battery Life Cycle- At least 1500 at 80% DoD, Certifications-Rets Certified	1		5 years	Replacement Warranty 3 years, Maintenance Warranty Additional 2 years	
3	Charge controller with dusk to down function, 3 stage dimming function	Size as required by panel, Control Module-MPPT with Dusk to Dawn, Certifications-Rets Certified	1		2 years		
4	Lamp (Led)	Capacity-40 watt, Efficiency- At least 100lumen/watt, Control Function- Automatic dusk to dawn function also at least two stage of dimming function. First stage should function at 100% load for 6 hours and second stage should function at 50% load for next 6 hours, Expected life- minimum 50000 hours, Certifications-Rets Certified	1		2 years		
5	Single arm galvanized pole	Type-Hot Deep Galvanized(minimum coating 80 microns), Length-9m, Thickness of pole- (Top 2 meter-3.25mm, Middle 2 meter-4.5mm, Bottom 5 meter- 4.85 mm), Diameter of Pole-(Top 2 meter- at least 3 inch, Middle 2 meter-at least ४ inch, Bottom 5 meter- at least 5 inch), Weight- At least 120 kg	1				
6	Interconnecting wires and other accessories(nut, Bolt, earthing)						
7	Installation, Civil work and transportation charge	Size of foundation for pole should be at least (.8*.8*1.5) m. 1:1.5:3 Ratio of concrete should be used at least					Rs.10,000.00
8	After Sales Service						Rs.5,000.00

२. माथि उल्लेखित स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि आपूर्तिकर्ता छनौटको योग्यताका आधार निर्धारण जस्ता विषय समेत समावेश गरी नगर कार्यपालिका स्वयंले आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । साथै

मन्त्रालय, वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र, नवीकरणीय उर्जा परीक्षण केन्द्र, नगरपालिकाले जडान भएका सौर्य सडक बत्तीका सामग्री जुनसुकै समयमा परिक्षण गर्न सक्ने र कुनै त्रुटि पाइएमा सोको सम्पूर्ण जवाफदेहिता आपूर्तिकर्तामा हुने प्रावधान सम्झौतामा नै राख्ने व्यवस्था सम्बन्धित नगरपालिकाले मिलाउनुपर्ने छ ।

३. वारेन्टीको सुनिश्चितताका लागि नगरपालिकाबाट प्रतिस्पर्धाका आधारमा छनौट भएका आपूर्तिकर्तालाई सौर्य सडक बत्ती सामग्रीको भुक्तानी अंकको आर्थिक प्रशासन नियमावली र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएको रकम धरौटी तथा आपूर्तिकर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि समेत राखी अभिलेख अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ । साथै काबु बाहिरको परिस्थिति बाहेक निश्चित अवधिमा समेत मर्मत हुने सुनिश्चितताका लागि पत्राचार भएको निश्चित अवधिभित्र मर्मत सम्भार नभएमा धरौटी रकमबाट मर्मत गरी सम्बन्धित आपूर्तिकर्ता वा जडानकर्तालाई आवश्यक कारवाही गर्ने समेतको व्यवस्था सम्झौतामा नै राखी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था नगर कार्यपालिकाले मिलाउनेछ ।
४. माथी बुँदा ३ मा उल्लेख भए अनुसार आयोजना सञ्चालनका लागि आपूर्तिकर्ता फर्महरूको योग्यताका आधारहरू तोक्दा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ बमोजिम आयोजनागत रूपमा नगरपालिकाले निम्नानुसारको व्यवस्था समेत लाई आधार मानी कार्यान्वयन गराउनेछ ।
  - क) Turnover को हकमा विगतको ५ वर्षमध्ये सबभन्दा बढि कार्य गरेको ३ वर्षको कार्यको औषत रु. २५ लाख सम्मको कार्यक्रम सञ्चालनमा २.५ गुणा र १ करोड सम्मको कार्यक्रम सञ्चालनमा २ गुणा र सो भन्दा माथिको कार्यक्रमको हकमा १.५ गुणा कार्यक्रम लागतको हुनुपर्ने ।
  - ख) Similar nature of experience : २ वटा योजना सञ्चालनबाट जडान गर्नुपर्ने संख्या बराबरका दोब्बर संख्यामा सौर्य बत्ती जडान गरेको अनुभव भएको हुनुपर्ने तर एउटै योजनामा ४०० वटा वा सोभन्दा बढी सौर्य बत्तीको आयोजना सञ्चालन गर्नुपर्ने भएमा २ वटा योजनाको कार्य गरेको अनुभव प्राप्त आपूर्तिकर्ता पाउन नसक्ने अवस्था भएमा जडान गरिने सौर्य बत्तीको संख्या बराबर कार्य गरेको अनुभव प्राप्त हुनुपर्ने ।
  - ग) जनशक्तिको व्यवस्था: २५ लाख सम्मको आयोजना सञ्चालनको हकमा १ जना इलेक्ट्रिकल सब इन्जिनियर र सोभन्दा माथिको रकम हुने आयोजनामा १ जना इलेक्ट्रिकल इन्जिनियर र २ जना सब इन्जिनियर इन्जिनियर/टेक्सिसियन भएको हुनुपर्ने ।
  - घ) Line of Credit : कार्यक्रमको १/६ बराबरको Line of Credit Facilities वा cash flow मौज्जात भएको ।
  - ङ) कम्तीमा ५ वर्ष सोलार सम्बन्धी कार्य गरेको अनुभव भएको ।
  - च) मेसिनरी औजार: २५ लाख सम्मको कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कम्तीमा १ भर्याड, १ मिनिटाटा भएको (भाडामा लिएर समेत गर्न सक्ने) र सोभन्दा माथिको रकमको आयोजनाका हकमा कम्तीमा २ वटा भर्याड, २ वटा मिनिटाटा (भाडामा लिएर समेत गर्न सक्ने) व्यवस्था गरेको ।
  - छ) आपूर्तिकर्ता फर्म वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रमा सूचीकृत भएको हुनुपर्ने ।